

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ—GHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Peregrinaj la Sf. Mănăstire dela Strâmbu.

Aducem la cunoștința Veneratului Cler Eparhial și a iubitului nostru popor credincios, că și anul acesta, ca în anii trecuți, la 14 Septembrie a. c., Sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, vom peregrina la sfânta Mănăstire dela Strâmbu, unde cu ajutorul Domnului vom săvârși sf. Liturgie arhierască și vom ține cuvântare poporului credincios adunat la aceea sf. Mănăstire.

Onorat Frațiiile Voastre vestind aceasta, de cu bună vreme, credincioșilor îi veți îndemna să alerge în număr cât mai mare la sfânta Mănăstire a Strâmbului, pentruca acolo prin rugăciuni să obțină bogate darurile cerești și binecuvântările Domnului.

Cluj, la 26 August 1932.

Nr. 4233,

Numiri.

Onoratul *Emil Ștefănuțiu*, renunțând la catedra de profesor ce a avut-o este reîntegrat la parohia *Feldru* (V. Rodna).

Din șed. konz. 25 August 1932.

Nr. 4190.

Onoratul *Ioan Mihăilăș* a fost fost absolval dela parohia *Șieutș* și reîntegrat la oficiul și beneficiul *Morăreni* (Tr. Budac).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 3801.

Onoratul *Ioan Mihalca* este absolvat dela parohia *Morăreni* și reîntegrat la postul de preot II în *Rebrișoara* (Vic. Rodnei).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 3655.

Onoratul *George Tabără*, paroh în *Ciaba* este numit în aceeași calitate la parohia *Sânărăghita* (Tr. Reteag).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4087

Onoratul *Alexandru Avram*, preot în *Dolheni* este numit administrator parohial la parohia *Ciocman* (Tr. Ileana).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4086.

Onoratul *Andrei Plaian*, profesor de religie în *Dej*, este numit administrator local la parohia *Șieutș* (Tr. Budac).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4085.

Onoratul *Augustin Farcașiu*, capelan cu drept de succesiune în Fundătura este numit administrator parohial în Fundătura (Tr. Someș).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4105.

Onoratul *Nicolae Opreș*, administrator local în parohia *Măciș* este numit în aceeași calitate la parohia *Puini* (Tr. Câmpia).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4106.

Onoratul *Teofil Herineanu*, preot nouhirotonit este numit administrator local la parohia *Măciș* (Tr. Cluj).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4101.

Onoratul *Gavril Moldovan*, preot nouhirotonit este numit administrator local la parohia *Brusturi* (Tr. Buciumi).

Din șed. konz. 19 Aug. 1932.

Nr. 4100.

Onoratul *Liviu Mureșan*, preot nouhirotonit este numit administrator local la parohia *Vale* (Tr. Gherla)

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4102.

Onoratul *Emil Cueșdean*, preot nouhirotonit este numit administrator local la parohia *Lunca* (Tr. Budac).

Din șed. konz. 19 August 1932.

Nr. 4099.

Unificarea actelor de administrare pentru întreaga Eparhie.

În legătură cu regulamentul de administrare a averilor bisericesti, publicat sub Nr. 3555—1932 în Curierul Creștin Nr. 15 din 1 August a. c., publicăm mai jos instrucțiunile pentru compunerea socotelilor bisericesti și introducerea noii formulare de informații și de date statistice, precum și registrul funcțiunilor preoțesti.

Toate aceste formulare sunt a se folosi cu data publicării acestui circular, cu observarea, că registrul de funcțiuni preoțesti în parohiile, în cari până acum nu a fost impus, se va deschide pe ziua de 1 Ianuarie 1933.

I.

Instrucțiuni pentru pregătirea socotelilor bisericesti și redactarea actelor privitoare la administrarea averilor bisericesti din Eparhia română unită de Cluj—Gherla.

A.

Socotelile (Contul de gestiune).

Socotelile bisericesti poartă numirea, ce se pune în frunte la început:

Socotelile (Cont de gestiune) bisericii (cultului) române unite din protopopiatul din eparhia de Cluj Gherla de pe anul 19.....

Socotelile bisericesti după formularul stabilit pentru eparhia de Cluj-Gherla se compun din două părți principale. Partea dintâi cuprinde încasările și adevăratele competențele bisericii și se numește „VENITURI”. — Partea a doua cuprinde tot ce a eșit din casieria bisericii și se numește „CHETUIELI”.

I. Venituri

Formularul „VENITURI” ale socotelilor cuprinde 10 coloane verticale.

Coloana 1 are numirea de: „Numărul curent”
 ” 2 ” ” ” : „Capitaluri” în Lei și b.
 ” 3 ” ” ” : „Datorașul și locuința lui, datul contractului, al întăbulării, durata plătirii intereselor și câte %. Alte venituri”.
 ” 4 ” ” ” : „Restanța din anul trecut”
 ” 5 ” ” ” : „Competința anului crt.”

Coloana 6 are numirea de: „Suma acestora (c. 4-5)”
 ” 7 ” ” ” : „Suma primită”
 ” 8 ” ” ” : „Restanța cu 31 Dec.”
 ” 9 ” ” ” : „Nr. ziarului de cassă”
 ” 10 ” ” ” : „Observari”

Cu privire la singuraticile coloane se dau următoarele lămuriri mai amănunțite:

a) Coloana 1 are scopul, ca să se numeroteze fiecare înscriere de venit deosebit cu numeri arabisici, 1, 2, 3, etc., cari înscrieri se numesc poziții, și anume: poziția 1, 2, 3, etc. — Această numerotare se continuă dela 1 — până la sfârșitul veniturilor.

b) Coloana 2 conține sumele de bani, numite „Capitaluri”, cari s’au împrumutat particularilor, ori s’au depus la ceva institut bancar, ori banii sunt plasați în hârtii de valoare. Coloana aceasta se întrebuințează în felul: că suma ce s’a dat împrumut cuiva, ori s’a elocată la bănci, ori s’a plasat în hârtii de valoare, se scrie cu cifre în coloana aceasta — afară de cazul, dacă suma împrumutată, elocată și adevăratele plasată s’ar fi replătit până la finea anului. După această operație de înscriere a capitalului, în

c) Coloana 3 se induce numele (numirea institutului) care datorează. Această coloană este coloana textului, adevăratele a numirii veniturilor: în această coloană se arată izvoarele sau felul veniturilor. Aceste izvoare sau venituri sunt mai multe și se numesc „Conturi”. — La Veniturile socotelilor sunt 9 „Conturi”. Fiecare „CONT” se induce în coloana 3 cu număr roman, I, II, III, etc. — Conturile sunt următoarele:

1. Contul I. se numește „Remanența sassei din anut trecut. Aici se induce remanența cassei din socotelile anului trecut și adevăratele suma aceea ce rezultă ca bani gata în cassa bisericii la bilanțul cassei, care se face la sfârșitul Cheltuielilor în fiecare an la 31 Decembrie. Această remanență de cassă se induce în coloanele 5, 6 și 7.

2. CONTUL II. poartă numirea de „Capitaluri Fundaționale”. La acest Cont se induce toate fundațiunile ce le are biserica sub diferite numiri. Capitalurile acestea sunt inalienabile, adevăratele nu se pot

la nici un caz înstreina sau a se folosi spre alte scopuri, ci trebuiesc manipulate conștientios după intenția piilor fondatori. Fiecare fundațiune se induce deosebit la acest Cont; se arată suma care s'a depus ca fundațiune și că unde este plasată aceea sumă. Dacă este dată ca împrumut la particulari se induce fiecare datorăș cu numele și adevărat cu cele prescise în capul coloanei 3 — Suma împrumutată se scrie în coloana 2, a capitalurilor, iar dobânzile (interese) în coloanele 4, 5, 6, 7 și 8. — La caz când fundațiunea ar fi plasată în hârtii de valoare, la coloana „Capitaluri“ este a se arăta valoarea nominală a hârtiei respective; la coloana 3 se va arăta felul și numirea hârtiei de valoare, iar la coloanele 4, 5, 6, 7 și 8 se arată beneficiile (dobânzi, dividende, valoarea cupoanelor scadente, etc.), cari s'au primit — și adevărat ar fi scadente — după acele hârtii. Atât la acest cont, cât și la cele ce urmează — unde este necesar — se arată la coloana 3, cele ce se prescriu în capul coloanei, adevărat: „Datorășul și locuința lui, datul contractului, datul întabulării, durata plătirii dobânzilor și câte %“, înțelegându-se aici data depunerii, data cumpărării hârtiei de valoare, % asigurate, etc.

Biserica, care n'ar avea astfel de capitaluri, în socoteli înscrie acest Cont — și lasă toate coloanele goale.

În legătură cu aceasta se observă — că *lucru principial* — că toate conturile sunt a se înscrie la socoteli, atât la Venituri cât și la Cheltuieli, chiar și dacă nu sunt poziții de sub acele Conturi. În asemenea cazuri coloanele 4, 5, 6, 7 și 8 se lasă goale.

3. CONTUL III. poartă numirea de „Acții, depuneri, plasări și alte pretenziuni“.

Sub numirea aceasta se înțeleg acelea capitaluri de bani, care le are biserica la dispoziția sa liberă, fără altă menire specială. Prin urmare aceste capitaluri se pot folosi liber pentru lipsurile bisericii și acestea capitaluri pot să fie date în împrumut la particulari, ori depuse la bănci sigure și solide,

ori plasate în hârtii de valoare — conform sfatului și hotărării Curatoratului, și adevărat în cazuri de mai mare importanță — conform art. 27 din Regulament — în baza aprobării obținute dela Prea Veneratul Ordinariat.

Inducerea acestor capitaluri și adevărat a beneficiilor lor se face întru toate așa cum s'a arătat la Contul II.

4. Contul IV. se numește „Capitaluri replătite“.

Sub acest Cont se induc numele acelor datorăși particulari ori Institute, cari au plătit datoria lor, — întreagă, ori numai în parte. Se induce în felul următor: „N. N. a fost dator bisericii cu suma deLei; din această sumă a replătit cu datasuma întreagă cu dobânzile convenite“. Se înscrie deosebit capitalul și deosebit dobânzile la coloanele 5, 6 și 7 pentru a se evidenția cu certitudine cât este capitalul replătit și cât fac dobânzile solvite.

Dacă un datorăș nu și-a replătit întreaga sa datorie, ci numai o parte din aceea, datoria replătită se induce la contul acesta, IV., fără dobânzi; suma ce mai restează din capital rămâne indusă la coloana 2 la locul său sub Contul II ori Contul III, împreună cu toate dobânzile convenite pentru capitalul replătit și cel ce a rămas. — Pentru clarificare deplină să servească exemplul următor:

Simeon Tecar a fost dator bisericii cu 1000 Lei în anul trecut; din această datorie însă în anul curent a replătit suma de 500 Lei. — Suma replătită se induce la Contul IV, coloanele 5, 6 și 7, iar datoria rămasă de încă 500 Lei se arată la Contul II ori III coloana 2, (dupăcum împrumutul a fost din fundațiuni, ori din fondurile libere ale bisericii), înscriindu-se dobânzile datorate atât după capitalul replătit cât și după cel rămas la coloanele 5, 6 și 7 dela Conturile II ori III.

Este de observat, că la aceste replătiri trebuie să se arete, că sumele replătite provin din capitaluri fundamentale ori din capitaluri la libera dispoziție a bisericii. Pentru aceea la replătiri

să se arete întâia oră replătirile în contul fundațiilor și după aceea celelalte. — Tot în acest fel este a se urma și în cazul ridicării unei sume oarecare din depunerea dela bancă, — care este replătire parțială și se urmează conform celor de mai sus. — În cazul când se ridică întreaga sumă dela bancă, se purcede amăsurat celor spuse la începutul acestui Cont.

5. CONTUL V. are numirea de: „Dăruiri, lăsaminte și subvenții“.

Sub acest Cont se induc dăruirile, legatele, testările și subvențiile, cari le-a făcut cineva bisericii și se arată aici (în coloana 3) numele, suma și scopul referitoare la acel venit. Sumele cunoscute se înscriu la coloanele 5, 6 și 7 dacă de fapt s'au primit, — sau la cele cu restante, dacă nu s'ar fi primit încă.

6. CONTUL VI. are numirea de: „Colecte în biserică“.

La acest Cont se induc într'o sumă toate sumele adunate cu discul în Dumineci și sărbători. Suma totală se induce la coloanele 5, 6 și 7.

Tot la acest Cont se induc, însă deosebit, sumele date de credincioși ca milă în pixidă. — În multe biserici se așează la ușa bisericii o lăduță (pixidă) închisă, care are menirea ca în ea să se adune bani pentru anumite scopuri pii, respectiv filantropice: pentru săraci, nenorociți, ori alte trebuințe bisericesti. Suma ce s'a adunat în acest mod peste întreg anul se înscrie sub Contul VI la coloanele 5, 6 și 7 deosebit de suma adunată cu discul.

7. CONTUL VII. poartă numirea de: „Din realități și naturalii“.

La acest Cont se induc toate veniturile ce le are biserică din casele date în chirie, din pământuri, livezi, vii, păduri, pășuni, vânzarea cerealelor, a fânului, etc. — Se specifică fiecare realitate și se arată cu numele persoana care a închiriat-o, a exarendat-o, ori o a cumpărat; sumele realizate din aceste afaceri, se induc la coloanele 4, 5, 6, 7 și 8 — dupăcum de fapt s'au primit ori mai sunt în restanță.

8) CONTUL VIII. are numirea de:

„Din repartitie“.

La acest Cont se înscrie cotizația făcută asupra credincioșilor în bani și naturalii. Aici se arată deosebit cât s'a primit în numerar și cât în prețul naturaliiilor valorizate, inducându-se la coloanele 4, 5, 6, 7 și 8. — Pentru acest Cont este a se anexa la socoteli tablou asupra credincioșilor cotizați, — dacă este cazul, — cu arătarea celor ce s'au primit și cu cele ce au rămas în restanță.

9. CONTUL IX. are numirea de: „Diverse“.

Sub acest Cont se induc acelea venituri, cari nu se pot încadra nici la un Cont din cele precedente, cum ar fi:

1. Sumele ce au încurs la biserică din vânzarea luminilor, a mûcurilor, a tânăieii;

2. Taxele ce se plătesc pentru clopotit, locuri de groapă în cimiter, etc.

3. Diferitele pretenziuni ce le are biserică de încassat;

4. Chetele ce se fac pentru scopuri filantropice, ori s'au ordonat de Venerata Superioritate, și

5. Eventuale împrumuturi pe cari le-a contras biserică dela bănci sau dela particulari.

Toate acestea se induc deosebit cu numirea la coloana 3 și cu sumele la coloanele 4, 5, 6, 7 și 8, dupăcum este cazul.

Acestea sunt Conturile — în număr de 9 — cari servesc ca izvoare de venituri pentru biserică. Veniturile din aceste Conturi se înscriu la coloanele 4, 5, 6, 7 și 8, dupăcum au fost de fapt primite, ori sunt în restanță.

Cu enumerarea și explicarea Conturilor terminându-se coloana 3 dela Venituri, se trece la coloanele următoare și anume:

d) Coloana 4 poartă numirea: „Restanță din anul trecut“ și are menirea ca în ea să se introducă restanțele singuraticelor poziții din socotelile anului precedent. Această coloană este întru toate identică cu coloana 8 din socotelile anului trecut.

Restanțele ce sunt a se arăta la

această coloană se indică în decursul enumerării Conturilor și a singuraticelor poziții din acelea, așa dupăcum se află întocmai la coloana 8 „Restanță neplătită cu 31 Decembrie” a socotelilor anului precedent.

Spre exemplu: Mihai Encean are un capital de 1000 Lei la Capitaluri fundamentale, Contul II Venituri, în anul precedent: dobânzile după acest Capital, cari fac 200 Lei, nu le-a plătit; deci s'a pus în dreptul numelui lui în coloana 8 suma de 200 Lei ca restanță neplătită cu 31 Decembrie. — Acest Mihai Encean în anul curent se induce la Capitaluri fundamentale, Contul II. în coloana 2 „Capitaluri” cu 1000 Lei, iar la coloana 4 se induce restanța de 200 Lei rămasă din anul trecut. — Așa este de a se proceda cu inducerea tuturor sumelor restante aflătoare la coloana 8 din socotelile anului trecut. Suma finală a acestor poziții la finea coloanei 4 are să fie exact aceeași cu suma ce se arată la sfârșitul socotelilor din anul trecut la coloana 8.

e) Coloana 5 are numele: „Competința anului curent”.

Sub această competență se înțeleg toate veniturile ce se cuvin bisericii în cursul anului rațional conform Conturilor I—IX.

f) Coloana 6 poartă numirea: „Suma acestora (coloanele 4+5)”.

Precum arată însași numirea, în această coloană se indică sumele dela coloanele 4 și 5 adaose; spre exemplu: Mihai Encean a avut o restanță din anul trecut de 200 Lei; această sumă se induce la coloana 4; pentru anul curent trebuie să plătească din nou 200 Lei în dobânzi; suma aceasta din urmă, ce se cuvine pentru dobânzile anului curent, se induce la coloana 5. — În coloana 6 se induce suma de Lei 400, adică sumele din coloanele 4 și 5 împreună luate, și tot așa se purcede mai departe cu singuraticile poziții. — Dacă cineva ar avea numai restanță din anul trecut, neavând pentru anul curent nici

o obligațiune de plată față de biserică, — coloana 5 se lasă goală, — inducându-se la coloana 6 suma dela coloana 4 și adică numai restanța. — Dacă cineva nu are restanță din anul trecut, ci numai competența anului curent de plătit, această sumă se induce iarăș singură și numai la coloana 5 și 6.

g) Coloana 7. — Această coloană poartă numirea de: „Suma primită”. — În această coloană se înscriu toate veniturile intrate în anul rațional curent dela singuraticile poziții ale Conturilor I—IX.

h) Coloana 8, are numirea de: „Restanță cu 31 Decembrie”.

Precum arată însași numirea acestei coloane, în ea se introduc toate restanțele cu 31 Decembrie ale anului rațional curent. Exemplu: Dacă pomenitul Mihai Encean, care datorează bisericii în dobânzi cu 400 Lei, a plătit numai 200 Lei, iar ceialaltii 200 nu i-a plătit, suma primită de 200 Lei se induce la coloana 7, iar cea neplătită de 200 Lei la coloana 8.

i) Coloana 9 „Numărul ziarului de cassă” este pentru a se înscrie numărul (numerii) ziarului de cassă — numărul curent — unde se află indusă primirea sumei dela respectiva poziție.

k) Coloana 10 în fine, care are numirea „Observări”, servește pentru însemnarea diferitelor lămuriri cari sunt necesare să se facă eventual la cutareva poziție din socoteli.

* * *

E de observat, că suma adaosă a coloanelor 4+5 trebuie să fie egală cu suma coloanei 6. — Tot așa și coloanele 7 și 8 adaogându-se, suma aflată trebuie să fie identică cu suma dela coloana 6. — Când suma coloanei 4+5, precum și aceea dela coloanele 7+8 dau suma dela coloana 6, atunci sumizarea dela Venituri este bună și corectă. — Această cercare, de auto-control și adică probă de exactitate, este a se face și din partea fiecăruia ce redactează socotelile.

Pentru a evidenția situația veniturilor dela fiecare Cont, e natural, că

dacă la un Cont sunt mai multe poziții decât una, să se facă la sfârșitul fiecărui Cont sumizarea pozițiilor lui. Dacă, spre exemplu, la Contul II, care poartă numirea de „Capitaluri fundamentale“ sunt mai multe poziții, la finea contului să se facă încheierea în modul următor: Se trag la sfârșitul contului două linii paralele, — depărtate una de alta cam de un c/m, — și între aceste linii să se scrie în coloana a 3-a: „Suma Contului II face“: și apoi se sumizează atât coloana 2 „Capitaluri“, cât și coloanele 4, 5, 6, 7 și 8. — Și în acest mod se purcede la încheierea fiecărui Cont, la care sunt mai multe poziții decât una. — Este firesc apoi, că acel Cont care are numai o singură poziție, — cum este totdeauna Contul I, Remanența casei dela finea anului precedent, — nu se mai sumizează din nou cu încheiere.

După ce s'a procedat în modul descris la fiecare coloană a Veniturilor, după terminarea deducerii Veniturilor și adevă la sfârșitul lor se face „Recapitularea“ tuturor Conturilor dela Venituri, în forma următoare:

Ca titlu se pune: „Recapitularea conturilor dela Venituri“ și se trage sub această o linie orizontală peste toate coloanele. După aceasta în coloana 3 se scrie „Suma Contului I face“ și se trage o linie orizontală peste toate coloanele; apoi „Suma Contului II face“ tot în coloana 3, trăgându-se linie orizontală. . și așa se purcede mai departe până ce se termină toate Conturile dela Venituri. — După ce s'a făcut aceasta se scrie la fiecare Cont suma ce se află la sumizarea și adevă la locurile respective, adevă suma capitalurilor la coloana 2, iar celelalte sume, ce se află la coloanele 4, 5, 6, 7 și 8 fiecare la coloanele sale proprii. După ce s'a terminat aceasta, se face sumizarea finală a tuturor Conturilor în forma următoare:

În coloana 3 se scrie între două linii orizontale paralele „Suma Conturilor dela Venituri face:“ și se sumizează fiecare coloană, punându-se suma

finală a fiecărei coloane la coloana proprie. Aceasta sumă finală ne arată Veniturile bisericii și ne prezintă o icoană fidelă a acelora și anume: câtă avere are biserica plasată în capitaluri, ceea ce se vede din suma coloanei 2 „Capitaluri“, apoi câtă a fost restanța din anul trecut; competența anului curent, cât a trebuit să încasseze biserica și cât a încassat de fapt și ce restanță a mai rămas neîncassată cu 31 Decembrie. Astfel se prezintă o icoană generală și evidentă asupra întregii gestiuni a veniturilor, arătându-se lămurit încassarile efectuate la fiecare Cont deosebit, precum și la toate Conturile laolaltă.

Acest mod de încheiere a Veniturilor ușurează mult munca atât a celui ce compune socotelile, cât și sarcina celui ce le revidiază; în primul rând sunt obligați la revidiere, conform art. 32 din Regulament purtătorii oficiilor protopopești, cari nerevidiate nu e permis să le înainteze Veneratului Exactorat.

După recapitularea Conturilor dela Venituri este a se face proba capitalurilor în felul următor:

„Proba Capitalurilor“

Capitalul la finea anului trecut a fost		Lei
In anul curent s'au plasat		„
Total:		Lei
In anul curent s'au replătit:		Lei
Starea capitalurilor la finea anului curent este:		„

II. CHELTUIELI.

Partea a doua a socotelilor bisericesti o formează „Cheltuielile“. După cum arată modelul stabilit pentru eparhia de Cluj - Gherla, această a doua parte a socotelilor are 7 coloane — cu subdiviziunea coloanei 2 (luna și ziua anului raționar). Numirea fiecărei coloane se arată deasupra la capul ei și nu necesitează o explicare mai largă, fiind evidentă. Scopul „Cheltuielilor“ este, ca să se arete câți bani au ieșit

din cassieria bisericii în cursul anului întreg. Banii dați din cassa bisericii au diverse scopuri; o parte se dă în impozite și diferite taxe impuse bisericii, de stat ori alte instituții publice. Altă parte se dă ca împrumuturi la particulari, sau se depune la bănci spre fructificare, ori se plasează în hârtii de valoare, sau se folosește pentru acoperirea cheltuielilor ce se ivesc în cursul anului cu susținerea edificiului bisericii, a caselor bisericesti-parohiale, cantonale, îngrădiri, superedificate, etc. Aceste deosebite meniri spre cari se dau banii din cassieria bisericii, se grupează în Conturi diferite. — La „Cheltuieli“ se prescriu 5 conturi, cari poartă în frunte numeri romani I, II, III, IV și V.

1. CONTUL I. poartă numirea: „Impozite și taxe“.

La acest Cont se induc cu data de plată toate impozitele ce le-a plătit biserica în cursul anului către stat, județ, comună; echivalentul și alte taxe cari au un caracter permanent, cum sunt: abonamentul foilor oficiale, ori permise a se abona din cassa bisericilor. Cu privire la aceasta chestiune Prea Veneratul Ordinariat prin decisisul consistorial Nr. 2360—1929 spune: „acolo unde permite cassa bisericilor, se pot abona ziarele Unirea Poporului, Unirea și Cuvântul Adevărului, cari apoi sunt a se aduna și păstra în arhiva parohială. Dacă sunt abonate pe banii bisericii și alte ziare, — pentru acelea preoții sunt datorii a restitui la biserică prețul abonamentului din trecut. Tot la acest Cont se induc și taxele ce se dau pentru susținerea școlii normale de băieți diecezane, taxele de asigurare și diurna protopopească.

2. CONTUL II. poartă numele: „Capitaluri din nou plasate“.

La acest Cont se induc împrumuturile făcute particularilor; tot aici se induc și depunerile cari s'au făcut la bănci și dobânzile capitalizate, adică acelea cari s'au alăturat la capitalurile depuse. Aici trebuie să se arete și caracterul capitalului elocat, că adică

este capital fundațional, ori capital la libera dispoziție a bisericii; deasemenea că dobânzile capitalizate aparțin capitalurilor fundaționale, sau celor de sub Contul III dela Venituri. — Chiar pentru aceasta trebuință s'a subdivizat acest Cont în:

a) din fundațiuni,

b) din veniturile proprii,

Având fiecare redactor de socoteli bisericesti să observe cu exactitate aceasta distincțiune.

La depuneri să se arete Institutu-
la care s'au depus banii și numărul
libelului de depunere. 1

Capitalurile aceste plasate din nou, — și adică partea ce este nereplătită la finea anului, — se înscrie tot în acelaș an în coloana 2 dela Venituri la Conturile respective, II ori III., înscriindu-se partea replătită la Contul IV dela Venituri, conform celor de mai sus dela instrucțiunea Contului IV Venituri.

3. CONTUL III. se numește: „Sarcinile fundațiilor“.

Sub acest Cont intră sumele solvite pentru satisfacerea obligațiilor impuse prin fondatori, precum și eventuale cheltuieli necesitate cu administrarea fundațiilor. Așa, stipendii de sf. Liturghii, ajutoare, impozite și taxe după averea fundațională, spese de administrare, etc.

4. CONTUL IV. poartă numirea: „Pentru edificiile cultului“.

La acest Cont se induc spesele deosebite ce s'au făcut la susținerea în bună rânduială a edificiilor bisericesti-parohiale, precum și a superedificatelor parohiale, apoi spesele de reparații și cele ivite cu îngrăditurile necesare, precum și cele pentru trebuințele materiale ale cultului.

5. CONTUL V. se numește: „Diverse“.

Aici intră sumele solvite pentru trebuințele necesare, — cari nu pot intra în nici unul din conturile precedente, — cum ar fi onorarii și salarii la personalul bisericii.

Tot aici sunt a se induce așa zisele „Relaxări“.

Se ivesc cazuri, că unele împrumuturi, ori restanțe vechi, din anumite motive juste nu se pot încasa de loc și, deci, pentru ca să nu figureze aceste în socoteli, fără speranța de a putea primi ceva vre-odată biserica, adunarea credincioșilor hotărăște iertarea și adevărată ștergerea din socoteli. La aceasta ștergere se cere aprobarea Prea Veneratului Ordinariat, care aprobare trebuie cerută înaintând în 3 exemplare procesul verbal al adunării generale a credincioșilor — în care se va cuprinde numele datorășilor și sumele, precum și motivul just pentru care se cere relaxarea. După ce se obține aprobarea legală, sumele acelea, ce sunt a se șterge la Venituri, se induc la coloana 7 ca sume primite, iar la Cheltuieli se induc la Contul V cu mențiunea de mai jos, tot aceleași sume, ca ieșite. Scoaterea sumelor acestora din socoteli — sau balansarea lor — se numește cu termenul de „relaxare“. — Nr. și data aprobării primite pentru înscrierea relaxării este a se nota în coloana 10 dela Venituri și în coloana 3 dela Cheltuieli cu textul „Datoria lui N. N. relaxată cu aprobarea Prea Veneratului Ordinariat Nr. din”.

* * *

Cu privire la cheltuieli e de notat, că nu este permis să se facă risipă cu averea bisericii, ci din contră să se nizuiască cei competenți să facă cât mai multe economii și cruțări și să nu se facă cheltuieli inutile, superflue, exagerate, cari nu e permis să ocure în socoteli; apoi pentru compunerea, decopierea socotelilor — afară de imprimările necesare, — este interzis a se solvi taxe din cassa bisericii, după ce purtătorii oficiilor parohiale sunt obligați la aceasta în virtutea oficiului și beneficiului ce-l au; tot asemenea și diurnele protopopești trebuie să fie lichidate conform normelor statorite de Prea Veneratul Ordinariat.

După ce s'a terminat deducerea Cheltuielilor, se face sumizarea lor.

Sumizarea, precum la Venituri, așa și aici se face la fiecare Cont deosebit, la caz când aceste Conturi au mai multe poziții. La fine se face Recapitularea tuturor conturilor dela Cheltuieli, așa dupăcum s'a arătat și la Venituri.

Pentru deplina clarificare se mai observă, că la coloana 2 dela fiecare Cont se pune data precisă a emiterii actului justificativ asupra plății făcute de biserică, iar la coloana 3, care este mai amplă, se arată cui și spre ce scop s'a dat suma. — Fiecare poziție a Cheltuielilor are să fie documentată cu acte justificative (Chitanță) în regulă, pe cari documente să se însemne numărul poziției dela Cheltuieli. — Cei ce primesc bani dela biserică sunt datori să dea chitanțe (acte justificative) în toată forma sa. Nu se pot accepta și primi petece rupte și murdare de hârtie, fără nici un dat, în unele cazuri fără nici o semnătură sau subscriere indescifrabilă. — Aceste dovezi să se păstreze în cassa bisericii. Protopopii districtuali au datorința că le controleze și acestea — atât la diferitele inspecții, cât mai ales și nesmintit cu ocaziunea revizuirii și publicării socotelilor, atât ca fond cât și formă și celea făcute în mod neacceptabil să le respingă. Curatorilor-primari, casșieri, li-se atrage atențiunea asupra acestei înprejurări, căci sumele din dovezile neacceptabile vor trebui să le plătească ei din averea lor proprie.

În general pe forma externă să se pună pond în socotelile bisericești, fiind vorba de documente publice.

La exemplarul duplicat, destinat Veneratului Exactorat, se anexează actele justificative în original — puse în ordine și cusute (parafate) — cari se remit din partea Exactoratului după aprobarea socotelilor. (Art. 32 din Reg.).

* * *

După ce s'a făcut sumizarea tuturor Conturilor dela Venituri și dela Cheltuieli, se face Bilanțul casei bisericii, în felul următor:

Deasupra se scrie titlul:

Bilanțul Cassei

dedesuptul lui se scrie:

„Intratele la Venituri fac Lei.....
aici se scrie suma dela sfârșitul Veniturilor coloana 7. — Sub aceasta se scrie: „Eșitele dela Cheltuieli fac Lei.....
..... adecă suma ce rezultă la totalul Cheltuielilor și apoi se face diferențierea acestor sume. — Diferința aflată se numește „Remanență de cassă“.

După ce se face bilanțul cassei, diferența intratelor și eșitelor se scrie cu litere — adăugându-se mențiunea: „care sumă va intra în socotelile anului viitor“.

Conform acestora remanența de cassă se pune în socotelile anului ce urmează la Venituri Contul I, la coloanele 5, 6 și 7.

* * *

Dacă Veniturile nu ar acoperi Cheltuielile, suma împrumutată pentru acoperirea deficitului se pune în Contul IX dela Venituri, indicându-se de unde s'a primit. Tot aceasta sumă a deficitului se pune la sfârșit în Contul V Cheltuieli, la coloana 6. Tot aici se menționează, la coloana 6 Contul V Cheltuieli dacă biserica are datorii și obligații — arătându-se scopul pentru care s'au contras și data cu Nr. aprobării pentru contragerea lor. — Tot aici, la coloana 6 Contul V Cheltuieli este a se însemna și suma impozitelor și taxelor ce ar fi în restanță.

* * *

Astfel încheiate socotelile bisericii se datează cu 31 Decembrie din anul respectiv. — Se semnează prin paroh, respective administratorul parohial — local ori interimal — și curatorul primar-cassier, aplicându-se sigilul parohial.

* * *

Socotelile sunt a se publica în fiecare an în adunarea generală a credincioșilor (Art. 12 și 32 din Reg.), făcându-se publicarea sub prezidiul protopopului tractual ori delegatul său. Aceasta publicare se induce și la so-

coteli, la sfârșitul Cheltuielilor — după încheierea bilanțului cassei și semnăturile de acolo, în felul următor:

„Aceste socoteli s'au publicat, cettindu-se în adunarea generală a popoului credincios din..... ținută în ziua de azi..... 19..... și aflându-se bune și corect deduse, se dă Curatoratului absolutorul de gestiune“. Și se semnează atât exemplarele de casă, cât și cele două exemplare ce se trimit la Prea Veneratul Ordinariat (Exectoratul diecezan) de protopop, de preot, de comisiunea verificatoare — sau de mai mulți credincioși, — aplicându se sigilele oficiale.

Astfel aduse în ordine din toate punctele de vedere, sunt a se înainta, până în 30 Iunie al anului următor — în două exemplare duplicate — Prea Veneratului Ordinariat, prin fiecare oficiu protopopesc, dela toate bisericile din protopopiat.

B.

Bugetul
În buget se preliminează veniturile și cheltuielile bisericii pe anul ce urmează, conform formularului stabilit. Acest buget se compune în ședință de Curatorat, respectiv în adunare generală, înaintându-se oficiului protopopesc conform art. 34 din Regulament. Ce privește redactarea lui și adecă completarea formularului, înviațiunile necesare se dau în instrucțiunea tipărită pe însuși acel formular-imprimat.

C.

Inventarul

Întreaga avere a bisericii se consemnează în documentul numit „Inventar“, care se redactează din nou în fiecare 5 ani — precum și la schimbarea în persoana titularului parohiei — întregindu-se și însemnându-se schimbările obvenite în intervalul de 5 ani (Art. 4, 5 și 33 din Regulament). Formularul stabilit pentru inventar este îndrumător clar prin prescrierile la cari este a se răspunde exact, făcându-se la sfârșit recapitularea secțiilor din inventar.

Pentru unificarea actelor de administrare a averilor bisericești, inventarul se va redacta pentru fiecare biserică din cuprinsul eparhiei — în trei exemplare originale — și aceste inventare se vor înainta Ordinariatului prin oficiile protopopești până cel mai târziu la finea acestui an. — Ordinariatul după viză va remite pentru arhivul protopopesc și cel parohial două exemplare, reținând unul pentru arhivul episcopal.

Inventarul nou se va redacta mai apropiat pentru fiecare biserică în anul 1935 și adecă tot la 5 ani calculați dela acest an.

D.

Registrul de cassă

sau

Ziarul de cassă

Ziar de cassă trebuie să fie la fie care biserică și adecă unde se poartă socoteli bisericești. Acest ziar este un registru în care se induc toate înratele și toate eșitele de bani ale bisericii, ce se fac peste an.

Ziarul de cassă trebuie condus regulat din zi în zi. Imediat ce se face o percepțiune (întrat), ori o cheltuială, trebuie indusă în ziua aceea în care s'a făcut. (Art. 31 Reg.).

Ziarul de cassă are rubrici corespunzătoare, atât pentru numărul curent, cât și pentru data primirii sau a solvirii — adecă intrării și a eșirii — apoi pentru obiectul pentru care s'a primit, sau s'a cheltuit suma respectivă; apoi vin două rubrici paralele, dintre cari una poartă numele de „Intrate” și cealaltă „Eșite”. În rubrica Intrate se înscriu toate sumele primite, iar la aceea de Eșite se înscriu sumele solvite din casieria bisericii. — Urmează apoi o coloană cu denumirea „Nr. contului”, în care cu ocaziunea înscrierii poziției deja se introduce și contul respectiv în care va intra poziția la socoteli; acest lucru ca exercițiu și evidență ușorează înainte compunerea socotelilor. — Dealtcum întrebuințarea rubricilor din ziar este destul de clară.

Toate documentele justificative atât la Intrate cât și la Eșite vor fi notate cu cifra numărului curent din ziar — dela poziția adecă sub care s'au înscris — și se vor păstra într'un plic în cassa bisericii. La compunerea socotelilor cu sfârșitul anului aceste acte justificative se ordonează conform numărului curent dela Venituri și Cheltuieli, — la care și sub ce număr adecă se înscrie respectiva poziție din ziarul de cassă, — și numărul curent ce se află pe actele justificative se notează în coloana 9 dela Venituri, respectiv coloana 5 dela Cheltuieli.

Ce privește înseși actele justificative, se va ști, că pentru pozițiile de Intrate, — este a se lua dela respectivii dovadă, numită și contrachitanță, asupra sumei ce s'a primit dela dânsii pentru cassieria bisericii. Se recomandă folosirea chitanțierului cu cotor (contrachitanță). Cotorul va servi ca act justificativ, înaintându-se cu socotelile.

Pozițiile cheltuielilor asemenea trebuie justificate, pentru Contul II, unde operația s'ar fi făcut cu banca, act justificativ este libelul, înaintându-se copia aceluia.

La sfârșitul anului rubricile Intratelor și ale Eșitelor se sumizează și adecă se face închierea ziarului.

Remanența cassei ce se constată la sfârșitul fiecărui an (Art. 31 Reg.) în acest fel, este și trebuie să fie identică cu rezultatul — remanența cassei — dela Bilanțul Cassei ce se face la sfârșitul socotelilor la Cheltuieli. Această remanență dela 31 Decembrie a anului este poziția 1 în ziarul de cassă pentru anul următor și se induce pe data de 1 Ianuarie cu textul: „Remanența cassei din anul trecut” înscriindu-se suma cuvenită în coloana Intrate.

Ziarul astfel început se deduce zi cu zi, lună cu lună, inducându-se fiecare Intrat și Eșit după dată la rubrica proprie.

Ziarul de cassă servește de bază indispensabilă la compunerea socotelilor bisericești. A compune socotelile bisericești fără ziar de cassă este o

orbecare în beznă, trebuind, în acest caz neplăcut, a te orienta după indicațiile de mulțori foarte greșite și defectuoase ale curatorilor primari-cassieri, cari în multe locuri sunt analfabeți.

Din acest grav motiv fiecare biserică va avea ziarul de cassă compactat în regulă, care trebuie condus punctual, conștient și regulat, conform celor poruncite în Regulamrnt.

Purtătorii oficiilor protopopești au dreptul și sunt datori ca să pretindă aceasta dela toți, fără deosebire, chiar și sub sancțiuni.

Imprimarele de socoteli, buget, inventar și ziar de cassă cu instrucțiuni și lămuriri sumare se pot avea dela *Librăria Diecezană*.

II.

Pentru a se da informațiile și datele statistice anuale, cu finea fiecărui an, se introduc următoarele formulare, cari din partea preoților se înaintează Oficiului protopopesc până la finea lunii Ianuarie a anului următor, iar protopopul le înaintează Ordinariatului până la finea lunii Februarie.

1. *Proces verbal pentru vizitația canonică a Oficiului protopopesc.*

2. *Proces verbal pentru vizitația canonică a Oficiului parohial.*

3. *Informațiuni despre preoții deficienți, sau în disponibilitate, domiciliați pe teritorul protopopiatului și despre preoții profesori sau din alte slujbe.*

4. *Informațiuni despre văduvele și orfanii de preoți domiciliați pe teritorul protopopiatului.*

5. *Datele statistice despre starea parohiei.*

6. *Datele statistice despre starea protopopiatului.*

Aceste formulare, cari se pot afla la *Librăria Diecezană*, prin rubricile lor și adeca instrucțiunile imprimare pe ele, dau lămuriri depline pentru complenirea corectă.

Deoarece mai ales formularul 2, proces verbal asupra vizitațiilor canonice a Oficiului parohial, are mare importanță, atât pentru informarea Ordina-

nariatului, cât și în special pentru remedierea și îmbunătățirea situației, eventual necorespunzătoare, ținem ca să accentuăm momentuoșitatea acestei vizitații canonice pentru a se atinge scopul ce se urmărește.

În acest proces verbal de vizitațiuni canonice, sunt a se cuprinde datele privitoare la parohie, statul personal al preotului, cantorului, curatorilor, agendele parohiale și averea bisericii. Acest proces verbal, pe care îl ia vizitatorul, fie el canonic, vicar, protopop ori administrator protopopesc, nu trebuie socotit ca ori și care formular — ce este a se complecta — ci trebuie să prezinte o icoană și o oglindă viie și deplină a vieții și activității preotului, a stării religioase morale a credincioșilor, precum și a situației materiale a bisericii și a slujitorilor ei.

În consecință, vizitatorul va compleni toate datele respective — cât se poate mai *conștient și exact* și dacă nu ar fi deplin orientat asupra unei chestiuni — dela persoanele, cari sunt datoare să asiste la luarea aceluia proces verbal — va căuta să ia informațiuni și din alte părți.

Cu privire la statul personal — dorim să se pună mult pond pe conștiința preotului relativ la viața lui sufletească, la grija de familie. Informațiunile despre relațiunile preotului cu credincioșii, cu acatolicii și cu autoritățile civile se vor lua la fața locului cu discreția cuvenită.

La agendele parohiale, vizitatorul se va nizu să cunoască modul cum se face predica și cateheza și cum cercetează credincioșii biserica și elevii școlari cateheza.

Purtătorul Oficiului protopopesc rămâne răspunzător „*sub gravi*” pentru fidela informație, care este îndatorat să ne-o dea.

La Reuniunile pe bază religioasă se va stărui asupra înființării Agru-lui, arătându-se activitatea, cu care a contribuit la întărirea credinței și a moralei.

Se va spune, dacă se țin toate posturile, sau nu? Pentru a ușora și

a liniști conștiința credincioșilor, dăm bucurosi dispensă — dacă se cere — celor ce au motive canonice.

Actele din arhivă trebuiesc să se păstreze în fascicole — ori dosare, după natura cauzelor, unde se obișnuiește, — adunându-se actele din fiecare an între doi pereți de carton și legați cu sfoară, indicându-se anul pe fiecare fascicol.

Actele și documentele de proprietate, cum sunt copii după coalele funduare, cadastrale, contracte de donațiune, de cumpărare, de improprietărire, testamente, etc. se vor păstra cu preferință în lada bisericii, ori în arhiva parohială, însă sub cheie.

Fiindcă scopul vizitației canonice este îndreptarea defectelor, reledor și nerânduieșilor, ce s'ar constata, vizitatorii vor preciza, punct de punct, măsurile ce sunt a se lua pentru remediere și vor stabili un termen până la care au să se facă îndreptările. Aceste dispoziții vor fi copiate, respectiv trecute în registrul serviciilor parohiale și se vor semna din partea celor ce au iscălit procesul verbal al vizitației canonice. Indatoririle impuse curatorului primar-casier, se vor lua în programul dela ordinea zilei în cea mai apropiată ședință a Curatoratului.

III.

Pentruca să se poată evidenția cât de limpede activitatea pastorală a fiecărui preot, se introduce, în mod obligator pentru fiecare parohie din dieceză, un „*Registru*“ asupra diferitelor funcțiuni ce le săvârșește preotul în parohia sa.

Acest registru poartă numele „*Registru* *funcțiunilor preoțești din parohia* _____“ și este obligator pentru fiecare parohie începând cu data de 1 Ianuarie 1933.

În el se vor trece toate funcțiunile ce le săvârșește preotul atât în matre cât și în filii, menționându-se aceste din urmă la „*Observări*“.

Singuraticile coloane se vor completa cu numeri arabisici, arătând în

acest fel numărul funcțiunilor ce s'au săvârșit.

La coloana „*Observări*“ se vor trece lucrurile, ce trebuiesc lămurite mai bine; sau acele întâmplări, cari merită să fie încrestate în istoria parohiei, cum sunt: prima Cuminecare a pruncilor școlari, consacrări și binecuvântări de biserici, etc. Tot la această coloană (27) se vor trece și observările făcute cu ocazia vizitațiilor canonice, pomenite mai sus.

Coloanele se vor sumiza la sfârșitul fiecărui luni. Iar la sfârșitul anului se va totaliza întreaga activitatea arătată în registru pe anul întreg, folosindu-se datele la complenirea respectivelor rubrici din formularul 5.

Acest registru va fi examinat și vidimat cu ocazia vizitațiilor protopopești.

Din șed. conz. 28 Iulie 1932.

Nr. 4185/1932.

Hirotonire.

În ziua de 13 August a. c. au fost hirotoniți întru ipodiaconi și diaconi, iar la 15 August a. c., sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, la sfânta Mănăstire dela Nicula, au fost hirotoniți întru preoți, clericii diecezani: *Emil Cueșdean, Gavril Moldovan și Liviu Mureșan.*

Din șed. conz. 19 August 1932.

Nr. 3930.

Primire în Clerul tinăr.

Cu ocaziunea concursului ținut în 19 August a. c. s'au primit în Clerul tinăr și pe cursul I. al Academiei noastre de Teologie, următorii tineri cu bacalaureat:

1. *Bezeriță Teodor* din Braniște,
2. *Butur Octavian* din Cutca,
3. *Cerghi Teodor* din Conreni,
4. *Cernucan Teodor* din Zalha,
5. *Dulău Emil* din Filia de sus,
6. *Coga Ilie* din Bociu,
7. *Mara Aurel* din Sălciua de jos,
8. *Pura Nicolae* din Cășeu,
9. *Ștef Constatin* din Ghiolț și
10. *Tarța Silviu* din Filia de jos.

Din șed. conz. 19 August 1932.

Nr. 4205.

Penzionare.

M. Onoratul *Demetriu Savu*, paroh protopop on. în Ciocman (Tr. Ileana) la cerere a *fost trecut la penziune* pe ziua de 1 Septembrie 1932.

Din șed. conz. 19 August 1932.

Nr. 4034.

Gradațiile noi ale preoților.

Onorații în Hristos Frați cari în anul curent împlinesc 5, 10, 15 sau 20 ani de serviciu, cari îi îndreptătesc la gradații noi, sunt recercați, ca să aducă acest fapt la cunoștința Ordinariatului, ca să cerem pentru ei dela Onoratul Minister drept la salar superior.

Cluj, la 14 August 1932.

Nr. 4041.

Ajutorarea credincioșilor din Lupoia, Borza și Prodănești.

Asupra parohiei noastre Lupoia, Borza și a filiei Prodănești s'a deslănțuit la 19 Iulie a. c. o furtună împreună cu grindină, care a nimicuit cu desăvârșire recolta. Pentru ajutorarea credincioșilor noștri de aici, lăsăm să se facă o colectă în toate bisericile din Eparhie, într'o Duminecă sau sâmbătoare, până la 1 Octombrie a. c., explicându-li-se credincioșilor scopul caritativ al colectei, iar colectele să se trimită la Administrația Capitulară.

Cluj, la 19 August 1932.

Nr. 3994.

Aplicarea Legii cumulului.

Lăsă Onoraților în Hristos Frați cari au două ori mul multe funcțiuni, ca în conformitate cu adresa Onoratului Minister al Instrucțiunii, Cultelor și Artelor Nr. 102879 din 8 August a. c. a cărei copie o dăm mai jos, să-și înainteze urgent și din nou declarațiile cu datele cerute în această adresă.

Prea Sfințite,

Declarațiunile primite conform dispozițiilor art. 14 din legea asupra cumulului, în funcțiunile și însărcinările publice, dela persoanele cari au două sau mai multe funcțiuni, sunt în majoritatea lor incomplete. Unele nu

arată precis funcțiunea, instituția și localitatea unde se exercită funcțiunea, altele și acestea în majoritate, nu arată salariul la fiecare funcțiune sau s'a arătat pe suma netto, iar altele sunt date în alb.

Pentru a se complecta lipsurile, avem onoare a Vă rugă să binevoști a dispune să se întocmească un tablou de toate persoanele, cari ne-au trimis declarații prin Dv. în care tablou să se cuprindă datele următoare:

1. Numele și pronumele persoanei.
2. Funcțiunile (ce se vor pune unele sub altele).

3. Instituția în care se exercită fiecare funcțiune.

4. Localitatea în care se află instituția.

5. Salariul brutto (fără chirie și ajutor de familie) la fiecare funcțiune.

6. Data numirii în fiecare funcțiune.

7. La funcțiunile temporale sau plătite din fonduri globale se va face mențiune despre aceasta.

Dacă nu posedați toate elementele de mai sus, se vor cere dela cei în drept.

Persoanele cari nu au dat încă declarațiunile, le vor face, cu toate datele de mai sus și ni se vor înainta numai după ce se va constata că sunt în regulă.

p. Ministru:

ss. A. Ștefănescu,

p. Director General
ss. Indescifrabil.

Cluj, la 14 August 1932.

Nr. 3930.

Rațiuni restante.

Ordonăm, că socoțile bisericești de pe anul 1931, eventual și cele restante de pe anii anteriori din toate parohiile Eparhiei să se susțină nesmintit Exactoratului diecezan pentru cenzurare cel mult până la 1 Octombrie 1932. Deodată cu aceste rațiuni din parohiile anexate din Arhidieceză să se trimită și ultimele rațiuni aprobate de Exactoratul Mitropolitan din Blaj,

ca în baza acestora să se poată cenzura socoțile ce vor intra la Exactoratul diecezan. Purtătorii Oficiilor protopopești se vor îngriji ca socoțile din toate parohiile aparținătoare să fie susținute la termenul fixat altcum acest Ordinariat, în parohiile de unde nu vor sosi socoțile pe termen, va esmite Comisari, cari vor compune socoțile la fața locului pe spesele preoților neglijenți.

Cluj, la 4 August 1932.

Nr. 3702.

Scoala Comercială din Blaj.

Singura școală comercială superioară de băieți confesională catolică din Țară este cea dela Blaj, care întemeiată fiind în anul școlar 1929/30, cu începutul anului școlar viitor va avea patru clase.

Fiind în interesul Bisericii și al Neamului, ca tînăra generație să primească, pe cât este posibil, educație religioasă și morală, invităm pe Frații preoți, să atragă atențiunea părinților și a elevilor, cari ar dori să urmeze cursurile comerciale, asupra acestei școli dela Blaj, îndemnând să se înscrie la aceasta.

Atragem atențiunea și asupra condițiilor de primire la școală, cari sunt publicate în partea neoficială a Organului nostru oficial.

Cluj, la 5 August 1932.

Nr. 3759.

Concurs la parohii.

Parohia *Rebrișoara I* (postul de paroh I) se curentează cu termenul de *15 Septembrie a. c.*, pe lângă susținerea anului de văduvie, care expiră la 7 August 1933.

Din șed. conz. 19 August 1932.

Nr. 4083.

Parohia *Dolheni* (Tr. Ileana) se curentează cu termenul de *30 Septembrie a. c.*

Cluj, la 24 August 1932.

Nr. 4200.

Parohia *Ciaba* (Tr. Reteag) se curentează cu termenul de *30 Septembrie 1932.*

Din șed. conz. 25 August 1932.

Nr. 4190.

Doritorii de-a dobândi vre-unul din aceste beneficii parohiale, să-și înainteze rugările la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente :

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1930/31. la caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat atestat oficios, că pruncii totuși au fost catehezați
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugarea.

La rugările înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.

Din Apostolatul Prea Sfințitului Iuliu

Peregrinajul dela Nicula — Pontificalul din biserica Piaristilor

Ca în fiecare an, așa și în anul acesta sfânta Mănăstire dela *Nicula*, cu ocazia sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, a fost din nou un punct de atracție, unde sufletele obosite și adânc încercate au alergat să găsească mulțumire sufletească, odihnă și cuvinte de mângâiere și îmbărbătare dela Marele Păstor.

De cu zile înaintea Praznicului noroade, ce aduceau cu ele sate întregi dela mari

depărtări, veneau grăbindu-se ca să umple căile, se duc la locul de închinare, cu cântece entuziaste, ce se auzeu din depărtări, închinându-se Reginei Ceriurilor. Țărani, meseriași și intelectuali: tineri cu priviri încrezătoare în viitor, bătrâni înalbiți și gârboviți în cinste și datorie, bărbați și femei, toți setoși de mângâiere, setoși de vorbe bune...

..... Și veneau dela mari depărtări,

obosiți de drumul lung ce l-au parcurs, din Maramureș și Sătmar, din Sălaj și de pe Someș, dela Bistrița și dela Cluj dela Năsăud și de pe Câmpie și din celelalte colțuri depărtate ale Ardealului, cu merindea în spate și toți cu frumosul gând de a lauda și preamări pe cea pururea Fecioară.

Peana și cerneala nu pot așterne pe hârtie tot ceea ce simte omul, în aceste clipe de înălțare sufletească. Omul de toate zilele, omul laic, neobicinuit cu asemenea manifestări, stă extaziat și cuprins de adevărat delir, când vede momente atât de frumoase, care-i dovedește cât de mare este credința, ce face pe om să uite de necazuri, să nu cunoască piedeci, ci să și împreune mâinile, să-și plece genunchii, să-și ridice voința și gândul spre cer, de unde va veni ajutorul său.

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, și de data aceasta a venit ca să confirme, că ori cât de mari ar fi atacurile întunericului, ori cât de mare va fi lupta de distrugere a credinței din sufletele oamenilor, puterea Ceriului rămâne neștirbită, predomină sufletul răvășit al omului, care nu se clatină și pe care nici porțile iadului nu o vor învinge. Căci numai așa își găsește explicare, cum, dela depărtări de sute de kilometri, oameni de toate vârstele, sexele și categoriile, s'au adunat într'un tot de 30.000 suflete — *trei zeci de mii de suflete*: spus fără nici un suflu de exagerare — s'au adunat, în modestul sat așezat între dealuri și încunjurat de drumuri rele, nechemăți nici de electori, nici de agenți ai cutărui elector și nici prin manifeste, ci prin gândul curat, de a preamări pe Maria, de Dumnezeu Născătoare, de a se închina la Icoana Prea Curatei și să asculte cuvintele de păstor, ale prea iubitului nostru Arhiereu, Excelența Sa Dr. Iuliu Hossu.

Pe cum spuneam mai înainte, încă cu zile înainte drumurile ce duceau la Nicula, au devenit o arteră de circulație, un drum de triumf, pentru Prea Curata. Sate întregi veneau cântând „O, Marie, cântăm ție...”. Sosiți obosiți la Nicula, toți într'un cuget și simțire au făcut rugăciuni în Mănăstirea Prea Curatei, înaintea Sfintei Icoane, cu o cucernicie ce te impresiona atât de mult, și care storcea lacrimi din ochii uimiți. Credincioșii au fost primiți de către Reverendisimul D. Dr. Victor Bojor, canonic și de către Comisiunea administratoare a Sfintei Mănăstiri, asistat fiind de un juriu de 16 preoți. Apoi au început mărturisirile de dimineață din zori și până noaptea târziu. Trei zile în șir, cântecele n'au conținut să umple văzduhul și s'au mărturisit și cuminecat mii de credincioși.

Luni dimineață, în ziua mare a Praznicului a sosit la Sfânta Mănăstire Cel mult așteptat: Excelența Sa Prea Sfințitul nostru Episcop *Iuliu*, însoțit de Părintele G. Forna, contabil diecezan. La 9 ore începe în liber Liturgia arhierească, la care Prea Sfințitul este asistat de Reverendisimii DD. canonici Dr. V. Bojor și D. Vaida, diaconisind Păr. Dr. E. Lemenyi, profesor de Teologie și Păr. I. Rusu, paroh în Nicula. După Evanghelie Prea Sfințitul a ținut o puternică și impresionantă cuvântare despre virtuțile, gloriile, și puterea Prea Curatei Vergure Maria, mănecând din cuvintele: „Mărește sufletele al meu pe Domnul, că a căutat spre umilnța servitoarei sale”. O arată pe Maria ca pe o împărăteasă a ceriurilor, pe o „vor ferici toate neamurile” și căreia Dumnezeu îi împlinește toate cererile și pe care toți Ingerii și Arhangeli o laudă și o preamăresc. Ea fiind Maica lui Dumnezeu, este și Maica noastră și, deci, mijlocitoare bună între noi oamenii și Dumnezeu. La ea să mergem, sufletele noastre obosite și întristate de năcazurile prin care trecem, la ea să se adreseze și ea ne va alina necazurile.

Continuându-se Liturgia, sunt hirotoniți întru preoți tinerii leviți chemați să meargă în via Domnului: Emil Cuesdean, Gavril Moldovan și Liviu Mureșan, iar apoi Prea Sfințitul cuminecă 780 de credincioși.

Liturgia se termină abia pe la orele 2 după masă, după care mulțimea se împrăștie plecând spre vetrele lor, iar Prea Sfințitul după o mică agapă, se reîntoarce la Reședință.

* * *

Un nou lăcaș de închinare pentru credincioșii uniți din Cluj.

Acordul încheiat la 20 Maiu a. c. între Sfântul Scaun Apostolic al Romei și Statul român fixează situația de drept a Statusului Catolic din Transilvania și ne acordă și nouă Uniților, dreptul de a celebra sfânta Liturgie în biserica Universității în Dumineci și Sărbători dela 11 la 1 ore, iar în Sărbătorile naționale dela 10 la 1. Proprietatea bisericii rămâne și pe mai departe exclusiv în posesiunea Episcopiei romano-catolice de Alba-Iulia, cu servitutea de a face să se celebreze în timpul indicat, pe speșele proprii, slujba după ritul român unit. Acest avantaj obținut astfel este binevenit, căci bisericile unite din Cluj erau neîncăpătoare pentru numărul mare al credincioșilor de aici. Din nou avem ocazia să ne convingem despre sollicitudinea adevărat părințească a Sfântului Părinte din Roma, care ajută, în lipsă, cu tot ce se poate.

Inceputul rugăciunii românești în bise-

rica Universității s'a făcut în ziua de 21 August printr'o slujbă pontificată de Prea Sfinția Sa Dr. Iuliu Hossu. Zi de adevărată însuflețire și de înălțare sufletească a fost aceasta zi pentru credincioșii uniți. Iar pentru cei ce se temeau-o dovadă, că nu au intrat în biserică pași cutropitori, ci sentimente de înaltă credință creștinească. După terminarea Missei latine, înainte de orele 11, credincioșii noștri au umplut vasta naie a bisericii.

La câteva minute după orele 11 sosește Excelența Sa. La intrarea bisericii Părintele Ludovic Visegrádi, priorul Părinților Piaristi, cari deserveresc biserica Universității, prezintă Arhiereului apa sfințită, onorul ce se dă la romano-catolici la primirea Episcopului. Insoțit de Reverendisimii canonici Dr. Victor Bojor, Dr. George Vidican și Ion Agârbiceanu și de Clarisimul Dr. Alexandru Ciplea, profesor de Teologie, parohul bisericii, iar ca diaconi Clarisimii Dr. Virgil Bălibanu profesor de Teologie și Gavril Jagăr secretar episcopal, Prea Sfinția Sa urcă treptele altarului și slujește *prima slujbă românească* înaintea Icoanei Maicii Domnului dela Nicula, a cărei reproducție se află deasupra altarului principal. Toată slujba se desfășoară pompos, cași toate slujbele pontificale după ritul oriental. Răspunsurile la Liturgie le dă corul bine organizat și instruit al orfanelor de războiu, sub conducerea D-lui director-învățător Octavian Pop.

Solemnitatea culminează în vorbirea ponderoasă și înălțătoare rostită de Prea Sfinția Sa Episcopul cu aceasta ocazie. Măncând din Evangelia zilei, care arată pe sfântul Petru umblând pe apă prin credința în cuvântul Învățătorului său, îmboldește pe credincioși la credința, care a salvat omenirea în decurs de 20 de veacuri, care salvează și astăzi, neprihănită, pe toți. De *credință* și virtutea soră cu credința, de *dragoste*, are lipsă mai mult veacul nostru. *Mulțumește dragostei părințești a Sfântului Părinte și înțelepciunii Excelenței Sale Episcopului romano-catolic de Alba Iulia, cari au acordat Românilor uniți acest nou loc de jertfă neprihănită, pentru lipsa credincioșilor numeroși și în special pentru binele spiritual al studențimei noastre.* Într'un ultim cuvânt proclamă puterea dragostei în aceeași credință și invită atât pe credincioșii săi, cât și pe cei de ritul latin, să-și respecte credința și să se trateze cu dragoste unul pe altul.

Cuvintele acestea au lăsat toate sufletele mângăiate și împăciuite. Presa maghiară încă a comentat evenimentul cu mulțumire, reproducând apelul la iubire între credincioșii de diferite rituri. Raportor.

Diverse

Prea Sfințitul în Calea Apostoliei.

Precum am anunțat, Prea Sfințitul Iuliu în 27 August a. c. s'a coborât iarăși în mijlocul credincioșilor cercetând, de data aceasta, timp de două săptămâni, pe credincioșii din 23 de comune din tractul Iara și încoronându-și noua vizitație canonică prin pontificarea peregrinajului din 8 Septembrie dela Sfânta Mănăstire a Lupșii. Precum suntem informați, Prea Sfințitul pretutideri este primit cu mare entuziasm și cu profundă dragoste, fiindu-i drumul apostoliei o adevărată cale de triumf. Sfințirea bisericii din *Plaiuri* a fost o ocaziune de rară înălțare sufletească pentru miile de credincioși, cari au alergat în procesiuni din jur pentru a asista la actul istoric și de a vedea pe „vlădica”. Despre decurgerea vizitației canonice, dealtfel, vom reveni în detail.

După întoarcerea din aceasta vizitație canonică, Prea Sfințitul își va continua apostolatul după următorul program:

- 11 Sept. sfințirea bisericii din *Lunca Vișagului*,
- 14 Sept. peregrinaj la Mănăstirea *Strâmbu*,
- 18 Sept. sfințirea bisericii din *Elciu*,
- 25 Sept. sfințirea bisericii din *Șimișna*.

Baia-Mare în sărbătoare. La Praznicul Sfintei Măriei—Mari, în cadrele unor mărețe serbări ce s'au desfășurat cu mare fast timp de două zile, — la 14 și 15 August 1932 — a fost consacrată biserica-catedrală din Baia-Mare de către Prea Sfințitul Alexandru al Maramureșului. Orașul de reședință al noiei Eparhii a fost martorul unor noi serbări, la cari au participat credincioși țărani și intelectuali, cler și mireni și toate autoritățile civile și militare din județ. În cadrele Liturgiei arhieresti din ziua praznicului Prea Sfințitul a ținut o vibrantă cuvântare despre însemnătatea zilei și a așezat în piatra altarului un decret despre actul consacării, pentru posteritate. S'au trimis mai multe telegrame: Prea Fericitului Părinte, Majestății Sale Regelui, Excelenței Sale Mitropolitului și Domnului Președinte al Consiliului de Miniștri. Au fost recepții, banchet, — cu vorbiri animate — concert religios și o reușită petrecere.

Noui sfetnici. Eparhia Orăzii și eparhia Lugoșului, și-au întregit ambele capitlurile știrbite, îndoliate prin moartea veneraților

și regretător sftnici-vlădicești: Dr. Iacob Radu, prepozit și Dr. Ilie Stan dela Oradea și Dr. Daniel Fireza dela Lugoj. Nouii numiți sunt: la Oradea, pâr. *Ion Georgescu* cunoscutul și mult apreciatul publicist catolic român, hirotonit acum bine de curând. Fiind un muncitor asiduu și priceput pe ogorul literaturii bisericești, noul canonic e unul dintre cei mai indicați pentru onorifică sarcină încredințată. Al doilea nou-numit este pâr. *Ioan Buteanu*, paroh în Zalnoc, abil și harnic organizator. La Lugoj în stalul vacant a fost instalat pâr *Dr. Ioan Marianescu* paroh în Cugir, fost profesor de Teologie la Gherla și Lugoj, fost secretar episcopal, asesor, preot misionar. Numirile acestea le credem foarte nimerite. Dorindu-le îmbelșugate haruri pentru noua muncă la care s'chemați, transmitem pe această cale călduroase felicitări nouilor titulari ai canonicilor văduvite.

Luna mănoasă. Mănoasă în haruri. Pentru eparhia Cluj—Gherlei. Așa trebuie apreciată luna August din anul acesta. Dece? Fiindcă în o singură lună s'au ținut [amăsurat dispozițiilor consistoriale] misiuni populare în 19 parohii din ieceză.

Ca o reacțiune în contra vitregiei vremilor de acută criză morală și spre a ușura de apăsarea preocupărilor lumești și vremelnice, prin îndreptare spre cele veșnice, pe credincioșii săi, Chiriarhul a invitat Onoratul Comitet Central al Reuniunii de Misiuni să întocmească itinerarul misiunilor estivale. Răspunzând acestei dispozițiuni Comitetul în ședința ținută la 6 Iunie 1932, în sala profesională a Academiei de Teologie, a fixat ținerea misiunilor populare în 19 parohii.

În cele ce urmează redăm în rezumat succint câteva rapoarte asupra misiunilor ținute în unele din aceste parohii:

Dumbrăveni [Arpașeu, din tractul Reteagului]. Delegat cu conducerea misiunilor în această parohie în zilele de 5—7 I. c. a fost pâr. protopop al Gherlei, Revsmul Ioan Coste. Credincioșii au dovedit mult interes pentru cuvântul lui D-zeu. Au participat și satele vecine. Unguri chiar din comună. Vorbirile toate le-a rostit misionarul. Confesori au fost preoții: Vasile Câmpian Măluțiu, Florian Sonea Reteag și Procopie Motântan parohul local. Cuminecări 97. Relativ puține. Rele băntuitoare nu sunt. S'a înființat un comitet al Agru-lui pentru cei 210 membri.

Negrilești [tractul Reteag]. În zilele de 5—7 August. Predicator: pâr. vicar al Năsăudului Dr. Titus Malai. I-s'a făcut primire călduroasă: poartă triumfală cum i-se cuvine unui crainic al Domnului, bineventări, întâmpinare cu solemnitate în sunet de clopot. Cuvântul avântat al misionarului pătrunde și însuflețește cu puterea de vrajă.

A combătut pocăitismul. Confesari preoții: Vasile Precup Canciu, Iuliu Popovici Breaza, și Petru Viman preotul local. Au participat și credincioșii din comunele învecinate: Chiuești, Breaza, Canciu, Corabia și Ciceu-Giulești. Cuminecări numeroase: 236. Asistența a ajuns la cifra de 700.

Satu-lung (tractul Cluj). Data misiunilor: 5—7 August ca și la precedentele parohii. Conducător delegat: pâr. profesor Dr. E. Lemenyi. Preoți ajutători: Dr. Ioan Pavel, preot în Borșa, pâr. Aug. Bacoțiu preotul local și Teofil Herineanu nouhirotonit. Timpul nefavorabil din cauza ploii și incidentul unei morți tragice a micșorat asistența care putea fi și mai numeroasă.

Abrud (tractul Munților Apuseni). În zilele de 5—7 sub conducerea pâr. duhovnic al Seminarului Dr. Simeon Chișiu. Predici s'au rostit 7, toate de către misionar. Au luat parte dela două la patru sute socotiti aici și romano-catolicii, ortodocșii și cei din Bistra și Câmpeni. S'au mărturisit circa 200 credincioși. Preoți mărturisitori: pâr. protopop Iuliu Suciu, părinții Izidor Marcu Bistra, Ilarie Deac Câmpeni, I. Horga Bistra, Ștefan Teodorean Mogoș, Nistor Gligor Roșia — De încheiere s'a înconjurat biserica de trei ori cântându-se imnul de mulțumită, Doxologia cea mare. S'a sfințit apoi crucea memorativă și li-s'a împărțit credincioșilor binecuvântarea arhierască. — Relele morale locale: indiferentismul sub forma frecvenței slabe la biserică.

Teocul de jos (filie din tractul Gherlei) Data: 5—7 I. c. Predicator pâr. protopop Iosif Sângeorgean din Iclod Ajutători preoții: Emil Bocca Corneni, Demetriu Glodean Dârja, Victor Fetti Păgliša și Eugen Cerghei Teocul de sus. A ținut pâr. misionar 4 vorbiri, și părinții Bocca și Glodean câte una. Cu toată vremea ploioasă participanții din comunele vecine au fost numeroși.

Gilău [tractul Cluj—Mănășturului]. În zilele de 13—15 August misiunile sfinte în această parohie le-a condus pâr. Dr. Simeon Chișiu, spiritual la Seminarul Teologic. Cuvântări s'au ținut în total 7, una în pre-seara zilei de 14, ca introducere și câte 3 în zilele de 14 și 15, la liturgie, la vecernia dela orele 4 și după Paraclisul de seara. A combătut cu energie pocăitismul, concubinajul și indiferentismul. Numărul participanților s'a ridicat la 1200. S'au mărturisit și cuminect 315. Confesari pe lângă părintele local Dr. Victor Pop, au fost preoții: I. Irimieș Florești, V. Cuesdean Căpușul mic și Teofil Herineanu nouhirotonit.

Popești (tractul Clujului) în zilele de 13—15. Misionar: pâr. canonic Ion Agărbiceanu, protopop al Clujului. Ajutători la mărturisiri și catehizație au fost pâr. Gh. Sima Baci, și Vasile Cărean Coruș. — Rezultatul a fost puținel din pricina relelor

mari, multe și vechi, cari bântue în parohie, efectul bătrânelor și bătrâneștilor neglijențe pastorale.

Buciumi (tractul Buciumi). Data misiunilor: 13—15 August. Predicator: pâr Dr. Virgil Bălibanu, profesor de Teologie. Rezultatul e foarte mângâietor. În raport figurează cifre ridicate peste 6000 participanți, 1600 mărturisiri, 11 confesari. Cu numele: pâr. protopop C. Oțiel, parohul locului, apoi, G. Deac Gârbou, E. Petran Almaș, I. Pușcaș Bozna, V. Simoc Răstoil, Gh. Achim Răstoilul-Deșert, O. Pantea Cutiș, A. Moldovan Meșteacăn, I. Cordoș Cuzăplac, S. Hațegan Sângeorzii de Meseș, V. Răcășan Bogdana. S'au ținut și învățături separate pentru feciori și fete. Fiind loc de peregrinaj Buciumii, nu s'au putut face combateri speciale de rele bântuitoare între localnici. De remarcat: au participat mulți intelectuali din județul Cluj și Sălaj, din orașul Iuj chiar. La o singură liturgie, cea solemnă din sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, celebrată de 7 preoți, s'au cuminecat 874 de credincioși. După sf. Liturgie s'a făcut sfințirea apei și binecuvântarea unei răstigniri în amintirea sf. Misiuni.

Cojoana (tractul Cluj). În zilele de 13—15 August. Predicatori: pâr. Silviu Popa, profesor de tipic la Academia de Teologie și pâr. Dr. A. Ciplea, profesor de drept și istorie la aceeași Academie. Loc de pelerinaj fiind, afluența credincioșilor din parohiile din jur a fost mare. Se cifrează cu aproximativ la 1200 de credincioși. S'au rostit 4 predici. A ridicat mult solemnitatea serviciilor din ziua praznicului, corul intelectualilor din Corpadea, care s'a dovedit bine instruat, bine disciplinat posedând forțe corale valoroase.

Cluj—Mănăstur I. Data misiunilor: 13—15 August. Programul a cuprins 5 predici, parastas, procesiune, vecernie și litie, acattist, paraclis, sfințirea apei pe lângă utrenie, și liturgie. A ajutat la mărturisiri singur părintele Petru Domșa, (Cluj—Mănăstur II). S'au făcut 585 cuminecări. E de notat că în anul acesta aici s'au mai ținut misiuni în întreaga săptămâna Floriilor. Așa cum se pot ținea în zile de lucru la oameni, cari nu-s streini de agitația materialistă a orașului. Li-s'au ținut atunci 7 vorbiri. Dimineața în fiecare zi s'a celebrat sf. Liturgie. Înainte de vorbire, seara s'a recitat succesiv. Canonul de rugăciune către Dl. nostru Isus Hristos, către Ingerul păzitor, către Puterile cerești. După vorbiri toată asistența a intonat cu mulțumită imnul Marian: „Cuvine-se cu adevărat“. Misiunile acestea au fost încununate cu liturgia arhierescă din Dumineca Florilor și vorbirea frumoasă a Prea sfințitului nostru Arhieru. Cuminecările s'au cifrat la 710. Preoți ajutători au fost: pâr. Dr. Simion Chișiu, spiritual seminarial și pâr. Petru Domșa paroh în Cluj—Mănăstur II.

S'au mai ținut misiuni populare în următoarele locuri:

1. Ciucea la 5—7 August prin pâr. prof. Dr. Cosma Avram.
2. Ilva-mare Sat la 27—29 August prin pâr. Dr. Cosma Avram.
3. Braniște la 5—7 August. Cl. On. Ioan Seplecan.
4. Apahida la 27—28 August prin On. Dr. V. Pandrea.
5. Pata la 5—7 August prin Cl. Victor Dunca.
6. Dreghea la 27—29 August prin pâr. B. Moldovan.
7. Sânpaul la 27—29 August. prin pâr. protopop. Clemente Pandrea.
8. Șard la 27—29 August prin Cl. G. Iagăr.
9. Brusturi la 5—7 August prin pâr. prof. Dr. Grigoriu Strîmbu.
10. Corna, Roșia-montană, Bistra prin secretarul Reuniunii de Misiuni pâr. Dr. Simion Chișu, administratorul de vară al Cornei.

Din acestea parohii, însă, până acum nu ne-au sosit rapoartele.

Omul seamănă și trudește. Cel ce dă creștere Domnul este. El. Cel Prea Înalt indure-se... [rep.]

Congregația Arhiepiscopală a Surorilor Născătoare de Dumnezeu și Pururea Vergurei Maria, Blaj.

Aviz școlar

Congregația Arhiepiscopală a Surorilor N. de Dumnezeu și P. F. Maria având de scop a sprijini problema grea de a da neamului românesc „Mame“ gospodine și de a desvolta în viitoarele mame gustul și priceperea pentru conducerea casei și a familiei, cu toate greutatele materiale s'a hotărât să deschidă la Cluj în str. Avram Iancu 58 începutul anului școlar 1932—33 o școală superioară de menaj, [curs normal 2 ani, în anul școlar 1932—33 natural numai anul I], unde se primesc fete cu bacalaureat sau diplomă de învățătoare [excepțional se pot primi și fără bacalaureat sau fără diplomă de învățătoare, numai cu absolvirea liceului, ori a școlii normale de fete].

Absolventele școlii superioare de menaj [în decurs de doi ani] își câștigă diplomă de profesoară de gospodărie pentru școlile secundare [gimnazii, școli normale, școală comercială, școli profesionale și licee de fetel putând fi și profesoare de științele menajului la școlile de menaj de orice grad, fiind salarizate ca profesoare de școli secundare.

Ținem să amintim, că școala vaavea dreptul de publicitate. Deși nu e întreținută de către On. Minister, ci de către Congregația Surorilor N. de Dzeu și P. F. Maria—Blaj, totuși se bucură de toate drepturile ca și alte școli similare de stat, de ex.: „Filipescu“ București. Onor. Minister la înalta intervenție a P. S. Sale Iuliu

Hossu, episcop român unit de Cluj-Gherla a și aprobat înființarea și dreptul de publicitate al acestei școli cu Nr. 53,672- 932 —33 din 21 Aprilie 1932.

Ca pe lângă orice școală superioară de menaj va funcționa și în Cluj curs elementar de 4 ani [în anul școlar 1932—33 numai clasa I și a IV-a]. În clasa I se primesc absolventele școlii primare, în vârstă de 13 ani cel puțin, iar în cl. IV fete absolvente de 3 clase de liceu, gimnaziu sau școală normală. Cu preferință se primesc în cl. IV eleve, cari au 4 clase secundare.

Fetele cari au absolvat cursul elementar de 4 ani [cl. IV] a școlii de menaj după 2 ani de practică la Ploiești sau lași obțin o diplomă de maistră de gospodărie pent. u școlile de menaj, curs elementar, și curs normal, salarizate ca profesoare de școli secundare.

Se predau în cursul elementar următoarele studii: Religie, I. română, I franceză, Istorie, Geografie, Șt. naturale, Zoologie, Botanică, Fizică, Chimie, Medicină populară, Puericultură, Psihologie, Aritmetică, Contabilitate, Economia domestică, Teoria culinară, Caligrafia, Desemn, Muzică, Educație fizică.

Indeletnicirile practice se aplică sistematic în atelierile de bucătărie, spălat, călcat, lucru de mână și țesut.

În cursul superior se predau următoarele studii: Religie, Fizico-chimie, Puericultură, Contabilitate, Economie, Teoria culinară, Pedagogie, Merceologie, Zootehnie, Botanică, Horticultură, Anatomie, Muzică, Gimnastică. Indeletnicirile practice se aplică sistematic în atelierile de bucătărie, spălat, călcat și lucru de mână.

Școala superioară de menaj precum și curs elementar, este cu internat. În mod excepțional se vor primi însă și externe.

Internele trebuie să-și aducă așternut complet: lingerie, îmbrăcăminte, necesara pentru iarnă și vară, ciorapi, pantofi suficienți, prosoape, servete etc.

Afară de îmbrăcăminte obișnuită trebuie să-și aducă fiește-care elevă: 6. cărpe de bucătărie din pânză, 2 bonete albe, 2 șorturi cu platcă pentru atelierul de lucru, 2 șortulețe mici, 2 halate gri pentru menaj, 2 șorturi negre, 1 fileu negru pentru cap.

Taxa de internat pe întreg anul este de Lei 11.000, achitându-se în 3 rate și anume: Lei 4000 la intrare, Le 4000 la reîntoarcere după vacanța de Crăciun și Lei 3000 după vacanța de Paști. Taxă de înscriere Lei 200, taxă de clădire Lei 500, taxă școlară Lei 1600. Externele vor plăti o supra-taxă de Lei 500.

Pentru ambele secțiuni, cererile de înscriere se înaintază la Direcțiunea școlii (Cluj, Str. Avram Iancu 58), între 25 August,

și 5 Septemvrie, alăturându-se pentru cursul elementar: certificat de absolvire, certificat de naștere, de naționalitate, botez și de vaccin, iar pentru cursul superior: Diplomă de absolvire a liceului, bacalaureat, sau diplomă de absolvire a școalelor normale de învățătoare, certificat de naștere de naționalitate, de botez și de vaccin.

Cursul superior poate fi în restanță cu certificatul de absolvire până după terminarea examenului de bacalaureat din sesiunea Septemvrie.

Elevele ambelor secțiuni se vor prezenta la școală [Cluj, Str. Avram Iancu 58] în zilele de 12, 13 și 14 Septemvrie. Cursurile încep la 15 Septemvrie. Acele eleve, cari se supun la bacalaureatul de toamnă se vor prezenta după terminarea examenului de bacalaureat din sesiunea Septemvrie.

Se primesc și pers ane, cari vor să se perfecționeze în unul din atelierile [bucătărie, lucru de mână, spălat, călcat și țesut], fără să câștige diplomă, pot primi o dovadă, cât timp au practicat și cu ce rezultat.

În oricare atelier durata practicei nu poate fi mai mică decât 3 luni. Se va achita o taxă de 300 Lei lunar, anticipativ.

Informațiuni verbale sau în scris se pot lua până la începutul anului școlar 1932—1933 în Blaj, dela Superioritatea Congregației a Surorilor Născ. de Dumnezeu și P. V. Maria [Inst. Recunoștinței].

Prospecte se pot primi atât din Blaj, precum și din Cluj, Str. Avram Iancu 58, Direcțiunea Căminului Sf. Maria.

Școala comercială sup. gr-cat de băeți—Blaj

Nr. 796—1931/1932.

Condițiuni de primire

Școala noastră va funcționa anul acesta școlar cu 4 [patru] clase: I, II, III și IV.

1. În clasa I se pot înscrie:

a) Elevii cari au terminat 4 [patru] clase gimnaziale.

b) Elevii cari au dobândit certificatul de absolvire gimnaziului [trei clase], conform legii învățământului secundar din 1928.

c) Elevii cari, la sfârșitul anului școlar 1930/1931, au obținut certificatul de absolvire gimnaziului, conform ordinului Nr. 108.101 din 1931 al Onor. Minister al Instrucțiunii, pentru a se prezenta la școli speciale sau profesionale. Nu se vor admite deci elevii cari în anul școlar 1931—32, au urmat clasa IV-a gimnazială, conform legii modificatoare din 1931, și au rămas repetenți, și nici elevii cari în acest an școlar au absolvit trei clase de gimnaziu.

d) Dacă cererile de înscriere ale candidaților de mai sus vor fi mai puține de 50, se vor putea înscrie și *Absolvenții școalelor comerciale elementare* cari au etatea de 15 ani împliniți la 1 Septemvrie 1932,

după ce vor fi supuși unui examen de admitere, scris și oral, după programa gimnaziului, asupra următoarelor materii: limba română, limba franceză, aritmetic arățională [proba scrisă va consta dintr-o problemă de aplicațiune practică] și științe fizico-chimice [proba scrisă va consta din două subiecte obligatorii, unul din materia de fizică, altul din aceea de chimie. Pentru acest obiect se va da o singură notă medie].

2. În clasele II, III, și IV, se pot înscrie elevii cari au promovat clasele precedente ale unei școli de comerț.

3. **Inscrierea** în oricare clasă a școlii se face numai în baza unei cereri timbrate cu timbru fiscal de 11 Lei + 1 Leu timbru de aviație, care se va trimite la adresa direcțiunii cel mai târziu până la 31 Aug. Cererea se va scrie de părinți, tutor, sau corespondentul lor, cu arătarea profesiei și a locuinței. Se va alătura și un plic adresat gata, pentru a i-se putea trimite răspunsul la vreme.

4. Elevii cari cer primirea în cl. I. vor anexa la cerere I, actul de naștere dela ofițerul stării civile 2. actul de botez dela parohul respectiv 3. certificatul școlar, 4. actul de cetățenie 5. certificatul de revacinare.

Cererile cari nu vor avea toate actele arătate mai sus, nu vor fi luate în considerare.

Elevii, cari au frecventat școala noastră și în anul trecut, vor alătura la cerere numai avizul școlar din anul trecut.

5. Examenele de corigență se țin în ziua de 14 Septembrie dimineața la ora 9 fix. Ceice au de gând să se înscrie la acest examen, vor înainta direcțiunii o cerere timbrată legal cel mult până la 31 Aug. a. c.

6. Taxele școlare sunt de 2500 Lei + 50 Lei taxă de stricăciuni și 50 Lei taxă de excursiune, total 2600 Lei. Din aceste taxe se vor plăti, la înscriere 1600 lei, în Ianuarie 500 Lei, iar după Paști 500 Lei. Inscrierile se fac în 14 Septembrie, după masă, la orele 8 și în 15 Septembrie toată ziua.

7. Elevii pot fi interni și externi. Este în interesul elevilor să fie cât mai mulți interni în Internatul Școlii Normale, unde se plătește 9000 Lei la an, în trei rate de câte 3000 Lei, cari se plătesc la înciere, după vacanța de Crăciun și după cea de Paști. Rugările pentru primirea în Internat se vor adresa Direcțiunii Școlii Normale de băieți și, pentru cruțarea cheltuelilor postale, se vor trimite la adresa acestei Direcțiuni, care le va transpune Direcțiunii Școlii Normale. Externi pot fi numai cu permisiunea direcțiunii, la gazdele desig-

nate de direcțiune, cuprinse în tabloul oficial care se va afișa.

8. După un nou ordin ministerial, elevii sunt dator să poarte, nu numai chipiu, ci și *uniformă*. Facem deci atenți pe părinți, să nu facă haine noi elevilor, fiindcă uniformele sunt și mai ieftine și mai bune.

9. Cursurile încep în ziua de 16 Septembrie dimineața.

Blaj, la 23 Iulie 1932.

Direcțiunea.

Concurs la posturi de învățători. Se publică concurs la 2 posturi de învățători la școala de aplicație de pe lângă școala normală diecezană de băieți din Gherla.

Concursul se va ținea la 15 și 16 Sept. 1932, și va consta din 3 probe: o probă scrisă, o probă orală și o probă practică. Subiectul probei scrise se va fixa de către Inaltul Minister; proba orală va consta din un examen colocvium din pedagogie în special și din celelalte materii de învățământ din programul școlii, normale; proba practică va consta dintr-un subiect ce se va fixa de Comisiune dat candidatului pentru pregătire cu o oră înainte de ținerea lecțiunii practice.

Învățătorii cari se vor prezenta la concurs vor trebui să aibă la examenul de capacitate cel puțin media 8, stagiul de cel puțin 3 ani la o școală primară, să fie notat la inspecții cu calificativul cel puțin „bine“, să nu fi suferit nici o pedeapsă și să fie de religia greco-catolică.

Petițiile pentru concurs se vor înainta direcțiunii Școlii Normale din Gherla, până la 12 Sept. 1932.

Școala Normală gr.-cat. de fete din Gherla

Nr. 671, 15 VIII. 1932.

Publicație de licitație

La școala normală diecezană de fete din Gherla se publică licitație pentru aprovizionarea școlii pe anul școlar 1932—1933 cu următoarele:

6700 kg.	făină de pâine	
800	„	Nr. 4
600	„	Nr. 0
2200	„	carne de vițel
800	„	„ porc
400	„	untură
9000	litri	lapte.

Licitația se va ținea la 3 Septembrie 1931 ora 12 în localul școlii normale, iar în caz de nereușită, a doua licitație se va ținea la 10 Septembrie 1932 la aceeași oră.

Gherla, la 15 August 1932.

Direcțiunea.